

V Plzni dne 21.4.2020

Posudek konzultanta na diplomovou práci

Karla Nováka

„Trestní odpovědnost právnických osob“

1) Úvod

Předložená diplomová práce obsahuje rozbor problematiky vztahující se k trestní odpovědnosti právnických osob (dále jen „TOPO“), když základ této trestní odpovědnosti je obsažen v zákoně č. 418/2011 Sb. o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim (dále jen „ZTOPO“).

Diplomová práce věnuje naprosto správně zvýšenou pozornost novelizaci ZTOPO, která byla provedena zákonem č. 183/2016 Sb. s účinností od 1.12.2016.

Diplomová práce prošla kontrolou plagiátorství kvalifikačních prací ve smyslu pokynu děkana č. 23 D/2011 ze dne 2.8.2011 a nebyla zjištěna míra podobnosti se zkoumanými texty a ve smyslu čl. 3 s ohledem na zjištěný výsledek není třeba ověřovat originalitu práce.

Struktura diplomové práce odpovídá zcela zadanému diplomovému úkolu. Práce se zabývá obecnými otázkami, které se vztahují ke zpracovávané problematice, a to pojmy a instituty a také mezioborovými souvislostmi. Diplomant uvádí v úvodu své práce, že TOPO je stále kontroverzním tématem, neboť překonává po staletí ustálené trestněprávní zásady typické pro kontinentální právní kulturu. Diplomant poukazuje na to, že i když je ZTOPO účinný 9 let, aplikační praxe se stále potýká s četnými problémy a diplomant uvádí, že cílem jeho práce není zpochybňovat legitimitu zákona, ale uvést čtenáře do mimořádně sporné a zajímavé problematiky včetně historických souvislostí a poukázat na určitá úskalí a problémy.

Vlastní text diplomové práce čítá 93 stran, celkový rozsah práce včetně obsahu, seznamu použitých zdrojů, cizojazyčného resumé a příloh čítá 108 stran. Diplomant tedy přesáhl doporučené maximální množství stran vlastního textu o 13 stran.

2) Zaměření diplomové práce, její systematika a základní koncepce

Diplomová práce je členěna bez úvodu a závěru do 6 částí (1. Obecně k TOPO, 2. Právní úprava TOPO v České republice – vybrané instituty, 3. Zásadní změny v pojetí TOPO ve světle novelizujícího zákona č. 183/2016 Sb., 4. Aktuální otázky v rámci TOPO, 5. Mezinárodní srovnání – Slovenská a Rakouská republika, 6. Statistické údaje kriminality právnických osob za vybrané období). Úvodní část diplomové práce se zabývá mezioborovými souvislostmi TOPO, když pozornost je také věnována historickému vývoji TOPO v kontinentální Evropě. V části 2. autor popisuje pozitivní právní úpravu ZTOPO, když v úvodu této části zmiňuje, že cílem není podat komplexní a vyčerpávající výklad, neboť tuto úlohu spolehlivě plní obsáhlá komentářová literatura. Tím zdůvodňuje autor to, že se zaměřil pouze na hmotněprávní část zákona a s ní související instituty, které jsou klíčové pro samotnou trestní odpovědnost právnických osob. Nepochybně významnou částí celé diplomové práce je 3. část, která se zabývá zásadními změnami v pojetí TOPO s přihlédnutím k jedné z novelizací zákona provedenou zákonem č. 183/2016 Sb., který nabyl účinnosti dne 1.12.2016. Na str. 65 práce diplomant správně uvádí 5 zásadních změn, které přinesla uvedená novela s tím, že poté tyto zásadní změny jsou předmětem rozboru v této části diplomové práce. Patřičnou pozornost věnuje také autor nejvíce sporné skutečnosti, která byla zavedena novelou, tj. zproštění se odpovědnosti podle ustanovení § 8 odst. 5, kterou označuje i v zadaném diplomovém úkolu jako sporným pojmem vyvinění. Jsou popisovány názorové neshody týkající se aplikovatelnosti tohoto ustanovení. Konzultant upozorňoval diplomanta na to, že v některých živých kauzách jsou řešeny již aplikační problémy ustanovení § 8 odst. 5 s námětem na jejich komentář, což diplomant do práce nezařadil. Diplomant ve vztahu k tomuto ustanovení uvádí, že toto se ukazuje jako velice nekoncepční a nesystematické a vyvolává celou řadu otázek. K problematičnosti výkladu tohoto ustanovení neexistuje zatím žádná relevantní judikatura, ze které by bylo možné dovozovat způsob aplikace tohoto zákonného ustanovení. V části, která se týká aktuálních otázek TOPO, se věnuje diplomant možnému zavedení zásady oportunity v řízení proti právnickým osobám a s přihlédnutím k důvodům, které popisuje v této části práce, by zavedení této zásady doporučoval. Srovnání se zahraniční právní úpravou provádí autor v části 5., když zvolil úpravu ve Slovenské republice a Rakouské republice. Diplomant provedl ve vztahu k základním pilířům právní úpravy v těchto zemích srovnání s právní úpravou v České republice, které je velmi výstižné a přehledně zpracováno i v návaznosti na konkrétní zákonnou úpravu. K této části je provedeno také stručné a jasné shrnutí. Poslední částí diplomové práce jsou statistické údaje kriminality právnických osob za vybraná období, když tato část stručně komentuje přílohy č. 1 až 4 obsahující tabulky vztahující se k TOPO za období od roku 2011 do roku 2018, které jsou v diplomové práci na str. 114 až 117. V závěru práce diplomant shrnul stručně, co bylo cílem práce s tím, že se věnoval analýze české právní úpravy a zaměřil se na nejzásadnější instituty. V návaznosti na opatřené statistické údaje kriminality právnických osob konstatuje autor, že represe vůči právnickým osobám má doplňkovou povahu ve vztahu k fyzickým osobám.

Diplomant zpracoval problematiku TOPO na základě analýzy ZTOPO, odborné literatury, komentářů, odborných statí a relevantní soudní judikatury.

3) Zhodnocení diplomové práce

Předloženou diplomovou prací autor prokázal schopnost osvojit si příslušné teoretické znalosti ve vztahu ke zpracovávané problematice a tyto tvořivě doplňovat a aplikovat.

Při ústní obhajobě by se měl diplomant zaměřit na vysvětlení podmínek vztahujících se k účinné lítosti pro právnickou osobu a pro fyzickou osobu v návaznosti na stejný skutek, když tato část diplomové práce je zpracována stručněji na str. 50, a dále by měl diplomant vyjádřit svůj názor i na použití odklonů v trestním řízení vedeném proti právnické osobě.

Diplomová práce pracuje s dostatečným množstvím odborných pramenů a v diplomové práci je také použito dostatečné množství odkazů, a to včetně odkazů internetových. Posuzovaná diplomová práce splňuje požadavky na úroveň této práce, a to jak po formální, tak i obsahové stránce. Práce má jasnou obsahovou strukturu.

S ohledem na shora uváděné skutečnosti, může být předložená diplomová práce podkladem pro úspěšnou ústní obhajobu.

V závislosti na průběh ústní obhajoby navrhuji kvalifikaci předložené diplomové práce známkou **výborně až velmi dobře**.

doc. JUDr. Jan Kocina, Ph.D.
konzultant diplomové práce